

Od zakończenia 26. edycji Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego z udziałem starachowickiej ekspozycji legendarnej ciężarówki Star minęło już kilkanaście dni. Organizatorzy targów dokonali już oficjalnego podsumowania wydarzenia.

Tegoroczne MSPO 2018 upłynęło pod znakiem możliwości obejrzenia nowoczesnego sprzętu wojskowego i udanego biznesu z historią w tle.

- Trzeba pogratulować wszystkim odpowiedzialnym za kieleckie Targi kolejnego 26. Salonu Obronnego. Ponad 620 wystawców – ponad połowa krajowych i prawie połowa zagranicznych. To naprawdę bardzo duże targi bardzo wiele nowoczesnego sprzętu – tak o Międzynarodowym Salonie Przemysłu Obronnego 2018 mówił Prezydent Andrzej Duda podczas swojej wizyty 5 września.

Salon Obronny w Targach Kielce przeszedł do historii jako wystawa, która zgromadziła 624 firmy z 31 krajów świata, w tym 328 firmy polskie. To wzrost w stosunku do edycji 2017. Targi odwiedziły 53 delegacje z 46 państw. MSPO 2018 odwiedziło 34 106 gości z całego świata, w tym 16 000 towarzyszące im Dni

Otwarte. Oprócz gościa honorowego – Prezydenta Andrzeja Dudy, który wizytował wystawę w Kielcach już po raz trzeci, wydarzenie odwiedzili także między innymi, Mariusz Błaszczak, Minister Obrony Narodowej oraz Paweł Soloch, szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

- Targi Kielce mają wielki przywilej i zaszczyt uczestniczyć, w oczywiście skromnym zakresie, w procesie budowania wizerunku i pozycji Polski na arenie międzynarodowej. Od 26 lat promujemy polskie firmy i krajową myśl techniczną. W tym roku ponad połowę wystawców stanowią właśnie firmy polskie – mówił podczas uroczystości otwarcia Andrzej Mochoń, prezes Targów Kielce.

Goście z całego świata

MSPO 2018 upłynęło pod znakiem 100-lecia Odzyskania Niepodległości, dlatego po raz drugi w historii wystawy Polska była krajem wiodącym, a jubileusz akcentowano na wielu krajowych stoiskach oraz na Wystawie Sił Zbrojnych. Partnerem Strategicznym targów MSPO była Polska Grupa Zbrojeniowa, z którą Targi Kielce podpisały uroczyste porozumienie o współpracy na kolejne 3 lata. Międzynarodowemu Salonowi Przemysłu Obronnego towarzyszyły 24. Międzynarodowe Targi Logistyki LOGISTYKA.

Tegoroczne MSPO i MTL zajęły powierzchnię ponad 27 tysięcy metrów kwadratowych w 7 halach wystawienniczych kieleckiego ośrodka oraz na terenie zewnętrznym. W roku 2018 podczas wystaw obecni byli wystawcy z: Australii, Austrii, Belgii, Chin, Czech, Danii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Izraela, Japonii, Kanady, Korei Południowej, Litwy, Niemiec, Norwegii, Polski, Serbii, Singapuru, Słowacji, Słowenii, Stanów Zjednoczonych, Szwajcarii, Tajwanu, Ukrainy, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch. Najliczniej reprezentowane były firmy z USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii i Francji. Swoje ekspozycje przedstawili światowi liderzy branży obronnej.

Ekspozycja 2018 zgromadziła rekordową liczbę śmigłowców: Apache AH-64, Mi-8MSB, Mi-2, Black Hawk, Głuszc, SW-4 Solo Ruas, które prezentowano na terenie zewnętrznym oraz szkoleniowy Guimbal cabrio G2 w hali B.

Na stoiskach można było zobaczyć sprzęt pancerny i rakietowy, materiały wybuchowe, sprzęt i materiały wojsk chemicznych. Prezentowano uzbrojenie i sprzęt lotniczy oraz obrony powietrznej, a także niezbędne uzbrojenie Marynarki Wojennej.

Nie zabrakło specjalistycznych propozycji dla Policji, Straży Granicznej i jednostek ratowniczych. Firmy oferowały nowoczesną technikę łączności, sprzęt radioelektroniczny i optoelektroniczny. Na wystawie znalazły się również artykuły żywnościowe i urządzenia do przygotowywania posiłków oraz przechowywania i transportu żywności, różnego rodzaju mundury, sprzęt i materiały medyczne.

Podpisane porozumienia i umowy z firmami zbrojeniowymi

Salon Obrony w Kielcach to nie tylko wystawa najnowszego sprzętu z Polski i zagranicy. To przede wszystkim biznes. O randze Salonu Obronnego 2018 niech świadczą zatem fakty, czyli na przykład 11 umów i porozumień podpisanych pomiędzy firmami. Do najważniejszych należą między innymi trzy umowy pomiędzy rządami Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych, których łączna wartość to ponad 19 milionów dolarów. Są to umowy wykonawcze do programu WISŁA, a chodzi o szkolenia polskich żołnierzy przez amerykańskich specjalistów oraz zakup 8 sztuk terminali MIDS.

Wiele sukcesów – podpisanych umów i porozumień - mogą odnotować firmy Polskiej

Grupy Zbrojeniowej. PIT RADWAR S.A. i Inspektorat Uzbrojenia podpisali umowę na dostawy 11 zmodernizowanych radarów Odra. Wartość umowy to ponad 500 milionów złotych. Kolejną umowę zawarł z Inspektorem Uzbrojenia, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej S.A.CTM, na opracowanie dla Marynarki Wojennej RP „Mobilnego Systemu Radionawigacyjnego Średniego Zasięgu SRN.

Podczas targów podpisano również porozumienia o współpracy pomiędzy firmą PCO S.A. i Elbit Systems Electro-Optics Elop Ltd. z Izraela. Nawiązana kooperacja ma dotyczyć działań badawczo-rozwojowych, produkcji oraz serwisowania systemów głowic optoelektronicznych SPECTRO XR oraz systemu osłony statków powietrznych DIRCM. Polska Grupa Zbrojeniowa, a także Wojskowe Zakłady Lotnicze nr 1 podpisały podczas MSPO list intencyjny z firmą Boeing w sprawie współpracy dotyczącej programów śmigłowcowych.

Kolejne porozumienia na swoim koncie odnotował Wojskowy Instytut Uzbrojenia Technicznego. Zawarto je z Bydgoskimi Zakładami Elektromechanicznymi BELMA S.A. , a dotyczy wprowadzenia do produkcji seryjnego rodziny głowic G-X-2 do bojowych bezzałogowych statków powietrznych. Drugim dokumentem, jaki WITU uroczyście podpisał podczas MSPO, było porozumienie z izraelską firmą Rafael Advanced Defence Systems o współpracy w zakresie badań starzeniowych przeciwpancernych pocisków rakietowych SPIKE, które firma dostarcza od 2004 roku polskiemu wojsku.

Wśród zawartych porozumień znalazły się również te podpisane przez Ministra Obrony Narodowej Mariusza Błaszczaka, chodzi o porozumienie o współpracy obronnej z Etiopią. Podczas targów minister prowadził również rozmowy ze swoimi odpowiednikami z Nepalu i Mołdawii.

Także Targi Kielce podpisały porozumienie o dalszej trzyletniej współpracy z Polską Grupą Zbrojeniową, jako Partnerem Strategicznym MSPO.

Wystawa Sił Zbrojnych

Ponad 1000 żołnierzy przygotowywało i zabezpieczało Wystawę Sił Zbrojnych, która w roku 2018 zatytułowana była „Obronność - Współpraca - Skuteczność”. W Targach Kielce zaprezentowało się ponad 30 jednostek Dowództwa Generalnego - Wojska Lądowe, Siły Powietrzne, Marynarka Wojenna, Wojska Specjalne, Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych oraz Wojsk Obrony Terytorialnej i Żandarmerii Wojskowej.

Na zwiedzających czekało aż 380 jednostek sprzętu i eksponatów. Były to między innymi: czołgi Leopard 2 i Twardy, pojazdy opancerzone Rosomak, samobieżny moździerz RAK, system przeciwlotniczy Poprad. W ramach Wystawy Sił Zbrojnych prezentowały się uczelnie wojskowe, centra edukacyjne, instytuty techniczne, muzea wojskowe oraz Polska Agencja Kosmiczna. Wystawa zajęła powierzchnię 13 tysięcy metrów kwadratowych.

Gala Defender

Tradycją Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego jest przyznawanie nagród Defender, Wyróżnienia Specjalnego Ministra Obrony Narodowej oraz najważniejszej nagrody - Nagrody Prezydenta RP dla produktu najlepiej służącego podniesieniu poziomu bezpieczeństwa żołnierzy Sił RP. Podczas uroczystej gali MSPO 2018 otrzymał ją Ośrodek Badawczo-Rozwojowy, Centrum Techniki Morskiej S.A. z Gdyni za okrętowy system zarządzania walką SCOT.

Nowością podczas tegorocznej edycji targów MSPO była nagroda Ministra

Przedsiębiorczości i Technologii dla Najlepszego Polskiego Eksportera Uzbrojenia. Minister Jadwiga Emilewicz zdecydowała przyznać Nagrodę Specjalną ex aequo dwóm firmom, które uzyskały jednakową, najwyższą liczbę punktów - Zakładom Chemicznym „NITRO-CHEM” z Bydgoszczy i Grupie WB. Po raz drugi przyznano nagrodę Prezesa Zarządu Targów Kielce, którą otrzymała firma SPARTAQS z Katowic za Prometheus - niewidzialny dronoid z powłokami dyspensyjnymi.

Salon Obrony z konferencjami, seminariami i warsztatami

MSPO 2018 uzupełniło merytorycznie 25 konferencji, debat, seminariów, oficjalnych spotkań na stoiskach firm. W Targach Kielce 5 września odbyła się międzynarodowa konferencja z udziałem przedstawicieli organizacji proobronnych z Polski, Litwy, Łotwy, Estonii oraz Wielkiej Brytanii. Spotkanie „Wkład organizacji proobronnych w umacnianie zdolności obronnych państwa w stulecie odzyskania niepodległości” zgromadziło przedstawicieli MON, członków Parlamentu i Senackiej Komisji Obrony Narodowej, przedstawicieli akademii wojskowych i organizacji proobronnych z krajów bałtyckich i Wielkiej Brytanii. Podczas konferencji poruszono istotne zagadnienia dotyczące zdolności obronnych państwa i międzynarodowej współpracy.

W pierwszym dniu targowym odbyła się konferencja "Rola i znaczenie czwartej dywizji w systemie obrony państwa" zorganizowana przez DEFENCE24. Odbyło się również tradycyjne Spotkanie Sekretarza Stanu z przedstawicielami przemysłu obronnego, w którym udział wzięli przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Merytorycznym uzupełnieniem były konferencje środowisk naukowych- między innymi Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Udział polskiego przemysłu obronnego i jego zaplecza badawczo-rozwojowego w realizacji programów modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP”

Po raz szósty odbyła się konferencja „Biznes z wojskiem to pewne pieniądze”. Organizatorzy – Inspektorat Wsparcia Sił RP, Fundacja Polskie Forum Bezpieczeństwa oraz Targi Kielce co roku poruszają tematy ważne dla zaopatrzenia i budżetu Wojska Polskiego.

Apel klas mundurowych i pokazy dynamiczne podczas MSPO 2018

W pierwszym dniu targów, 4 września, ponad 400 uczniów klas mundurowych z województwa świętokrzyskiego i ościennych województw uroczyście zainauguowało rok szkolny. W wydarzeniu uczestniczył Minister Obrony Narodowej – Mariusz Błaszczak.

Drugiego dnia 26. Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego odbyły się pokazy dynamiczne na terenie Centrum Przygotowań Do Misji Zagranicznych Dowództwa Wojsk Lądowych na kieleckiej Bukówce. Brało w nich udział około 100 żołnierzy z I Batalionu 17. Brygady Zmechanizowanej. Wsparcie śmigłowców zapewniła 25. Kawaleria Powietrzna. Pokazy przygotowano dla attaché wojskowych oraz przedstawicieli mediów.

W czasie targów wręczono statuetkę Dumny Weteran. Nagrodę tę przyznają członkowie Stowarzyszenia Rannych i Poszkodowanych w Misjach Poza Granicami Kraju. Otrzymują ją firmy lub instytucje, które w sposób szczególny wspierają tę grupę żołnierzy. W tym roku wyróżnienie to trafiło do rąk Krzysztofa Hładyszewskiego, prezesa firmy Autocomp Management.

Dni Otwarte MSPO po raz drugi

Pokazy tresury psów policyjnych, pokazy strzeleckie, prezentacje różnych sztuk walki i umiejętności grup operacyjnych towarzyszyły Dniom Otwartym MSPO, które już po raz drugi odbywały się w Targach Kielce.

Ciekawostką była nie tylko ekspozycja ciężkiego sprzętu wojskowego, ale również zabytkowych samochodów "Star". Kultowe, odrestaurowane pojazdy, między innymi Star 25, Star 200 oraz Star 600, cieszyły się dużym zainteresowaniem zwiedzających. Od 8 do 9 września Wystawę Sił Zbrojnych oraz część ekspozycji Polskiej Grupy Zbrojeniowej odwiedziło 16 tysięcy osób. Dni Otwarte MSPO dedykowane 100-leciu Odzyskania Niepodległości okazały się doskonałą lekcją wychowania obywatelskiego dla rodzin z dziećmi oraz miłośników militariów i historii.

- Zapraszamy do Targów Kielce na 27. Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego w dniach 3-6 września 2019 roku - zachęcają już dziś organizatorzy salonu.

